

Att skydda och främja de mänskliga rättigheterna

De mänskliga rättigheterna är universella, odelbara och oförytterliga. De är en grundläggande hörnsten i ett civiliserat samhälle. Men de mänskliga rättigheterna står under ständig press. De medborgerliga och politiska rättigheterna undergrävs av säkerhetshot och repressiv politik för att bemöta dessa hot. Andra kultururs förmodat annorlunda syn på de mänskliga rättigheterna utnyttjas ofta som en ursäkt för att urholka innebörden i detta begrepp. Många sociala och ekonomiska rättigheter har knappt tillämpats.

En del av den "europeiska drömmen" är att Europeiska unionen ska vara en ledstjärna för den civiliserade världen, en förebild för respekten för de mänskliga rättigheterna. Detta kräver betydande kontrollmekanismer inom EU och en utrikespolitik där de mänskliga rättigheterna ständigt främjas utanför EU:s gränser.

Förbättra den institutionella ramen

EU har ännu inte status som juridisk person. Därför har unionen ännu inte undertecknat den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen). Lissabonfördraget innebär emellertid ett framsteg i två avseenden eftersom EU:s stadga för de grundläggande rättigheterna blir bindande – även för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken – vilket gör att EU kan ansluta sig till Europakonventionen. Dessutom är alla medlemsstater parter i konventionen. I artiklarna 6 och 7 i det nu gällande EU-fördraget förbinder sig EU att respektera rättstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna enligt Europakonventionen. EU har upprättat stadgan om de grundläggande rättigheterna som ett komplement till Europakonventionen.

I EU-fördraget fastställs att respekten för och främjandet av de mänskliga rättigheterna inte är ett mål som begränsas till EU:s territorium, utan att det även är en central målsättning för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP).

Genom Lissabonfördraget breddas även befogenheterna för EG-domstolen i Luxemburg. I de flesta fall handlägger EG-domstolen frågor som rör mänskliga rättigheter när de nationella domstolarna ber om klagorande av EU-lagstiftningen. Genom EU-domstolens domar har EU knutits närmare de människorättsliga normerna i Europakonventionen. De gröna anser att även den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken bör omfattas av EG-domstolens befogenheter i framtiden, i syfte att skapa möjligheter till rättslig prövning för personer vars mänskliga rättigheter har kränkts genom EU:s politik.

Europeiska kommissionen ansvarar för att övervaka medlemsstaternas genomförande av EU:s lagstiftning. Kommissionen anslår emellertid inte tillräckligt med resurser för att se till att alla kränkningar av de mänskliga rättigheterna hanteras snabbt och på lämpligt sätt. Medlemsstaterna motsätter sig alltmer kommissionens inblandning. De gröna uppmanar nästa kommission att bekräfta sitt åtagande att värna om de mänskliga rättigheterna och att utse en kommissionsledamot med ansvar för mänskliga rättigheter i den nya kommissionen.

Sedan 2007 har EU haft en byrå för grundläggande rättigheter. Byrån utarbetar en rapport om situationen för de mänskliga rättigheterna i EU en gång om året. Alla områden tas dock inte upp i rapporten. De gröna vill att byråns behörighetsområde ska utökas så att den får befogenhet att övervaka alla lagstiftningsförslag från EU och utvärdera situationen i medlemsstaterna samt deras politik och åtgärder. Även om byråns främsta roll är att övervaka situationen inom EU, bör den

även övervaka utrikespolitiken. Byrån bör hjälpa alla EU-institutioner att bedöma den människorättsliga situationen i tredjeländer, bland annat hur effektiva klausulerna om mänskliga rättigheter i de avtal som EU ingår med dessa länder är.

De gröna föreslår dessutom att varje ordförandeskap för rådet bör anordna ett offentligt forum om mänskliga rättigheter, där civilsamhället och EU-institutionerna kan föra djupgående diskussioner om människorättsliga frågor som berör medlemsstaterna och EU i allmänhet.

Sekundärlagstiftning

EU:s åtagande att främja och skydda de mänskliga rättigheterna tar sig även uttryck i konkreta rättsakter. Direktiven mot diskriminering är ett exempel för omvärlden. I direktivet om lika behandling oavsett ras eller etniskt ursprung fastställs att medlemsstaterna ska förbjuda diskriminering både på arbetsmarknaden och på marknaden för varor och tjänster. Könsdiskriminering har bekämpats genom EU-lagstiftning i över 30 år. Lika behandling oavsett ålder, funktionshinder, religion, trosuppfattning eller sexuell läggning föreskrivs på arbetsmarknaden. För närvarande behandlas ett förslag till direktiv om att dessa bestämmelser ska gälla även inom andra områden.

I direktivet om skydd av personuppgifter fastställs viktiga begränsningar för staternas ökande tendens att kränka individens privatliv. Direktivets tillämpningsområde bör dessutom breddas för att omfatta rättsliga och inrikes frågor.

Men EU har också utarbetat lagstiftning som kan leda till att de rättigheter som fastställs i internationella konventioner begränsas. Enligt direktivet om familjeåterförening kan medlemsstaterna till exempel kräva att barn från 12 år måste godkännas i ett integrationstest innan de tillåts förena sig med sina föräldrar.

När De gröna deltar i EU:s lagstiftningsarbete kommer vi alltid att lyfta fram EU:s internationella skyldigheter. Vi är beredda att vidta alla nödvändiga rättsliga åtgärder för att bestrida beslut som kan leda till att de mänskliga rättigheterna kränks.

Europarådet

De som anser att deras mänskliga rättigheter har kränkts enligt Europakonventionen kan åberopa denna konvention inför en nationell domstol. När detta inte ger resultat och alla möjliga nationella rättsmedel har uttömts kan personen inge ett klagomål till Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen) i Strasbourg. Förfarandet tar dock lång tid, vilket kan leda till att skyddet av de mänskliga rättigheterna försvagas. De gröna anser att det är ytterst viktigt att medlemsstaterna avsätter tillräckliga finansiella resurser för att påskynda dessa förfaranden, och att Ryssland pressas att ge upp sitt motstånd mot reformen av Europadomstolen.

Europarådets parlamentariska församling har en mångårig erfarenhet av övervakningen av de mänskliga rättigheterna. EU-institutionerna bör utnyttja Europarådets breda erfarenhet på det här området, använda Europarådets övervakningsmekanismer och tillämpa de normer som har utvecklats av Europarådet.

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE)

EU bör öka sitt stöd för OSSE:s människorättsliga arbete. Detta gäller särskilt högkommissionären för nationella minoriteter och kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR), som starkt kritiseras och hotas av Ryssland och landets agerande.

Förenta nationerna (FN)

EU bör ingå samarbetsavtal med de internationella institutioner och organisationer som är ansvariga för skyddet av de mänskliga rättigheterna, särskilt med FN:s högkommissarie för de

mänskliga rättigheterna och andra ledande FN-organ som arbetar för att upprätthålla den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna.

EU bör även ingå ett ramavtal med FN:s råd för mänskliga rättigheter för att påskynda EU-medlemsstaternas ratificering och genomförande av FN:s konventioner. I detta avseende manar De gröna till ratificering av den internationella konventionen om skydd av alla migrerande arbetares och deras familjemedlemmars rättigheter och den internationella konventionen till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden. I samma anda anser vi att det är djupt beklagligt att endast nio medlemsstater¹ hittills har ratificerat det valfria protokollet till konventionen mot tortyr, enligt vilket oberoende nationella övervakningsmekanismer ska inrättas för interneringsanläggningar. Om alla medlemstater ratificerade detta protokoll skulle EU:s externa politik mot tortyr bli mer trovärdig.

FN:s människorättsråd spelar en central roll i FN:s allmänna struktur. Människorättsrådets mekanism för periodisk granskning av situationen för mänskliga rättigheter i alla stater (s.k. *universal periodic review*) kan bidra till att förbättra den övergripande övervakningen av åtaganden och praxis på området för mänskliga rättigheter genom att alla FN:s medlemsländer genomgår en regelbunden granskning. De landrekommendationer som tas fram under FN:s översyn bör systematiskt beaktas av alla EU-institutioner, både i de politiska dialogerna med tredjeländer och i utarbetandet av de riktlinjer som landet i fråga ska uppfylla i utbyte mot handel och bistånd.

En närmare analys av de mänskliga rättigheterna

Medborgerliga rättigheter

Människorättsfrågor ställs ofta mot säkerhetshänsyn i den offentliga debatten. De gröna anser att det inte finns något motståndsförhållande mellan mänskliga rättigheter och säkerhet. De mänskliga rättigheterna är tvärtom den viktigaste garantin för säkerhet. Alla som ger upp de människorättsliga normerna i kampen mot terrorism och brottslighet har redan förlorat på förhand, eftersom de mänskliga rättigheterna är det som gör oss starka, särskilt i kristider.

I "kriget mot terrorn" har regeringar försökt legitimera kränkningar av de mänskliga rättigheterna genom att påstå att sådana åtgärder utgör en del av kampen mot terrorismen. Bushadministrationen tillät till och med tortyr som en förhörsmetod. De mänskliga rättigheterna har och kränkts och fortsätter att kränkas i Abu Ghraib, Bagram och Guantánamo. Vi De gröna är starkt emot detta. En gemenskap som har åtagit sig att respektera de mänskliga rättigheterna kan inte byta grundläggande individuella friheter mot en – bedräglig – känsla av säkerhet. Den kommer till slut att förlora båda. Främjandet av mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen på lång sikt ger den sundaste grunden för stabilitet och fred. Vi välkomnar Barack Obamas beslut att stänga Guantánamo. EU måste spela en aktiv roll i insatserna att finna en lösning för de oskyldiga fångar som amerikanerna har för avsikt att släppa, men som inte kan återvända till sina länder på grund av att de riskerar att bli torterade eller för att de har blivit statslösa. EU:s medlemsstater bör överväga att ta emot dessa personer i EU.

Om EU vill bli en global aktör på det människorättsliga området får vi inte blunda för kränkningar av de mänskliga rättigheterna på vårt eget territorium. Förbudet mot tortyr enligt artikel 1 i FN:s konvention mot tortyr är fullständigt och inga undantag är tillåtna, varken i krigstider, hot, intern politisk instabilitet eller någon annan nödsituation. Därför är det mycket viktigt att EU-institutionerna genomför rekommendationerna i Europaparlamentets resolution från 2007 om CIA:s påstådda användning av EU-länder för transport och olagligt kvarhållande av fångar. Endast genom att klargöra den roll som medlemsstaterna spelade i de olagliga extraordinära utlämnandena kan vi försäkra oss om att EU och medlemsstaterna aldrig mer blir involverade i sådana kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

¹ Tjeckien, Danmark, Estland, Malta, Polen, Slovenien, Spanien, Sverige och Storbritannien.

Vår roll i debatten om säkerhetspolitiken fortsätter att vara att efterlysa en sansad strategi och värna om friheten och rättstatsprincipen. Vi kommer att fortsätta att påminna våra politiska motståndare om att strikta kriterier fastställs i de internationella konventionerna för alla åtgärder som leder till att de medborgerliga friheterna begränsas, t.ex. rätten till privatliv. De måste vara bevisat *lagliga, proportionerliga och nödvändiga*, och åtgärder måste vidtas för att förhindra missbruk. De flesta repressiva åtgärder som har vidtagits under de senaste åren, både på nationell nivå och på EU-nivå, uppfyller inte dessa rättsliga krav. De utgör därför en kränkning av de mänskliga rättigheterna.

Yttrandefrihet är en hörnsten i ett demokratiskt samhälle. Genom denna rättighet skyddas även åsikter som kan vara upprörande, störande eller stötande, så länge de inte ger upphov till våld eller hat. Yttrandefriheten har emellertid hotats från flera olika håll. De gröna kommer att fortsätta att bekämpa försök att göra avkall på yttrandefriheten, även där den kan komma i konflikt med religiösa eller andra trosuppfattningar eller intressen som en stat uppfattar som säkerhetsintressen.

I flera EU-medlemsstater den senaste tiden har fredliga sammankomster eller marscher, som vanligen kallas "Gay Pride" eller gay-festivaler, hotats av attacker vid flera tillfällen utan att myndigheterna har reagerat för att skydda deltagarna. Ibland har myndigheterna till och med ställt in evenemangen av påstådda säkerhetsskäl. Detta utgör en tydlig kränkning av deltagarnas medborgerliga rättigheter, och De gröna kommer alltid att kämpa för att se till att sådana evenemang kan arrangeras var som helst i EU (och utöva påtryckningar på stater utanför EU för att tillåta sådana evenemang).

Sociala rättigheter²

Den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna innehåller inte bara *medborgerliga och politiska rättigheter*, som rätten till uttrycksfrihet och rätten att inte utsättas för tortyr, utan även så kallade *ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter*. De medborgerliga och politiska rättigheterna behandlas i den rättsligt bindande internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, och de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. I linje med denna struktur har även Europarådet utarbetat ett dokument om medborgerliga och politiska rättigheter, den välkända europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen), samt ett dokument om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, den europeiska sociala stadgan. Genom denna stadga skyddas rättigheter som rätten till arbete, rättvisa arbetsvillkor, säkra och hälsosamma arbetsvillkor, mötesfrihet, rätten till social trygghet och rätten till socialvård, bostäder etc. Denna stadga skiljer sig från den internationella stadgan i det avseendet att den inriktas på rättigheter som berör arbete och arbetsvillkor, medan den internationella stadgan om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter har ett bredare tillämpningsområde.

Genom EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna sammanförs för första gången de medborgerliga, politiska, ekonomiska och sociala rättigheterna för EU-medborgare och alla personer som är bosatta i EU i en enda text. Stadgan tycks dock vara mer generöst utformad när det gäller medborgerliga och politiska rättigheter än ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Tyngdpunkten i stadgan ligger dessutom främst på att betona arbetstagarnas rättigheter. De gröna, som kämpar för social rättvisa, vill inleda en debatt om möjligheten att utöka de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna i stadgan när den har blivit bindande i sin nuvarande utformning.

Staten får inte betrakta de sociala rättigheterna bara som en målsättning. Regeringarna måste motivera val som påverkar dessa rättigheter, även i domstol. De sociala rättigheterna omfattar rätten till en anständig levnadsnivå, rätten till mat, lämpliga bostäder, utbildning, rätten till vatten, rätten till nödvändiga sociala tjänster och rätten till social trygghet. Eftersom de mänskliga rättigheterna är odelbara måste dessa rättigheter respekteras i lika hög grad som de medborgerliga och politiska rättigheterna. På global nivå är de avgörande för att nå

² Se även partiets policydokument "A green vision for a social Europe", 2008.

millennieutvecklingsmålen. Syftet med de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna är att skapa socioekonomiska och kulturella villkor för att människorna ska kunna leva ett värdigt liv. Under 2008 antog FN:s generalförsamling i samförstånd ett valfritt protokoll till den internationella stadgan om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. När protokollet har ratificerats kommer enskilda personer vars rättigheter har kränkts – t.ex. rätten till mat – att få tillgång till ett klagomålsförfarande i FN-systemet. De gröna kommer att arbeta för ett snabbt antagande av detta protokoll av EU:s medlemsstater. Genom protokollet kommer genomförandet av de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna att stärkas.

Kulturella och etniska minoriteter

Alla europeiska länder är mångkulturella. Två mönster för mångkultur kan urskiljas, dvs. mångnationalitet och polyetnicitet. Mångnationalitet innebär att fler än en nationell grupp samlever inom en stat. Dessa grupper lever i territoriellt väldefinierade områden, och har levt i dessa områden under lång tid, t.ex. etniska ungrare i Rumänien, samer i Skandinavien eller walesare och skottar i Storbritannien. Polyetnicitet avser en situation där invandrare från andra länder har bosatt sig i en stat och vanligen lever spridda över hela landet, till exempel turkar och marockaner i Tyskland och Nederländerna, pakistanier och indier i England och nordafrikaner i Frankrike.

De gröna står i främsta linjen i kampen för lika rättigheter för båda dessa kategorier av kulturella minoriteter. Dessutom är vi fast övertygade om att "politiken för likaberättigande", där individuella, lika rättigheter betonas, måste kompletteras med en "politik för skillnader", som kan beskrivas som en politik som inriktas på att erkänna alla människors kulturella identitet, särskilt i det offentliga livet. Den bidrar till att skydda kulturer i mån att den är en garanti för ett värdigt liv för dessa människor.

Politiken för skillnader kan integreras i politiken för likaberättigande, genom att ge en röst åt dem som hittills har varit utestängda från den teoretiska och politiska utvecklingen av de mänskliga rättigheterna. Men detta får inte leda till speciella grupprättigheter, rättigheter som bara några har. Det bör i stället leda till en omtolkning eller en omvandling av de befintliga rättigheterna eller till att nya rättigheter införs, rättigheter som från början har inrättats till följd av kulturella gruppers eller kvinnors erfarenheter, men som nu kan anses utgöra lika, allmänna rättigheter. Ett exempel är frågan om anställda ska tillåtas be på arbetsplatsen, en fråga som vanligen förknippas med det islamiska budet att be fem gånger om dagen. Rätten att be eller meditera på arbetsplatsen bör emellertid inte bara begränsas till muslimer, utan ges till alla arbetstagare.

Det är särskilt viktigt att skydda romernas rättigheter. Sedan utvidgningen av unionen har romerna blivit en av de största minoriteterna i EU. Socialt utanförskap och diskriminering av romer är allmänt förekommande, särskilt inom centrala områden som tillgång till utbildning, bostäder och anställning. De gröna efterlyser en heltäckande människorättsbaserad EU-strategi för att förbättra romernas levnadsvillkor.

Migranter och flyktingar³

Den viktigaste uppgiften för politiken för mänskliga rättigheter i EU för närvarande är skyddet av flyktingar. Tusentals människor dör vid EU:s yttre gränser varje år: de svälter ihjäl, dör av törst, drunknar eller kvävs.

Möjligheterna för migranter och asylsökande att nå EU begränsas alltmer. Europeiska kommissionen vill att gränserna ska kontrolleras av obemannade flygplan och satelliter, den vill registrera fingeravtrycken av alla personer som reser in i EU och spåra alla resor som de gör. I och med detta skulle "Fästning Europa" få en ny virtuell mur. De gröna motsätter sig dessa planer. EU bör i stället se sig som pionjär för en flyktingpolitik som vägleds av mänskliga rättigheter. Vi har en skyldighet att se till att de människor som behöver skydd får komma in i EU. I stället för att stänga andra ute behöver EU en visionär strategi, där flykting- och invandringspolitiken kombineras med politiken för utveckling, utrikeshandel och mänskliga

³ Se även partiets policydokument "Europe is a continent of migration", 2008.

rättigheter. Aktivt och varaktigt stöd måste ges, inte bara för den ekonomiska och ekologiska utvecklingen i ursprungs- och transitländerna, utan även för utvecklingen av demokrati och mänskliga rättigheter – vi måste helt enkelt bidra till att garantera att människorna i dessa länder har trygga och meningsfulla framtidsutsikter.

Alla individer har rätt att lämna sitt boplatss- eller ursprungsland och söka asyl i ett annat land. Alla människor som behöver skydd enligt Genèvekonventionen om flyktingstatus måste ha tillgång till ett rättvist förfarande i EU. Därför finns det ett stort behov av en reform av Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser (Frontex). Frontex bör inrätta ett strukturerat samarbete med FN:s flyktingkommissarie för att underlätta räddningsoperationer för att undsätta migranter som riskerar sina liv när de försöker ta sig in i EU. Frontex får aldrig överträda principen om icke-avvisning och måste alltid garantera flyktingar möjlighet att inge en asylansökan.

Det är oacceptabelt att deportera asylsökande som fått avslag till osäkra länder, inklusive ursprungs- och transitländer, mot deras vilja. Enskilda personer får inte återsändas förrän en rättvis och heltäckande bedömning av deras ansökan har gjorts inom EU. Där återsändande är omöjligt eller omänskligt på grund av risk för människorättsliga kränkningar i ursprungslandet – bland annat stark diskriminering och förföljelse på grund av sexuell läggning och könsidentitet – bör personen i fråga få uppehållstillstånd. Medlemsstaterna bör övervaka levnads- och integrationsförhållandena för personer med flyktingstatus och även för de personer som återsänds till ursprungs- eller transitlandet, och vidta åtgärder så att de får lämplig hjälp.

Det finns inga “olagliga migranter”. Att vara ”papperslös” är inget annat än en administrativ situation och kan inte betraktas som ett brott. Därför fördömer De gröna stigmatiseringen av irreguljära migranter. Migranter utan juridiska handlingar måste ges tillgång till allmän hälso- och sjukvård samt kostnadsfri rättshjälp. Om de har barn inom åldersgränsen för obligatorisk utbildning har barnen rätt att gå i skolan. EU:s direktiv om återsändande, enligt vilket irreguljära migranter får hållas i förvar i upp till 18 månader, har starkt svärdat EU:s rykte som förkämpe för de mänskliga rättigheterna. Så länge som kvarhållande i förvar är norm i EU kommer De gröna att sträva för att kvarhållandet ska vara så kort som möjligt och ske under bästa möjliga förhållanden (respekt för den mänskliga värdigheten, rekreation, hygien och privatliv). Minderåriga och sårbara migranter bör aldrig tas i förvar. Förvarsenheterna bör vara tillgängliga för medier, icke-statliga organisationer, politiker och internationella organisationer.

Kvinnors rättigheter

Kvinnors rättigheter är mänskliga rättigheter, men förtjänar ändå ett särskilt omnämnande på grund av omfattningen och karaktären när det gäller kränkningar av kvinnornas rättigheter. I många länder får inte kvinnor äga enskild egendom eller bestämma över sina egna liv. Dödstalen för kvinnor som dör i barnsäng är onödigt höga. Även om jämställdhet mellan kvinnor och män ingår i millennieutvecklingsmålen görs få framsteg. De gröna är övertygade om att kvinnors egenmakt är en absolut nödvändig aspekt i kampen mot fattigdomen. EU bör därför öka sina insatser och utse ett särskilt sändebud för kvinnors rättigheter.

Trots att EU har antagit ett antal antidiskrimineringsdirektiv krävs det framsteg när det gäller kvinnors sysselsättning och löner inom EU. Lika lön måste garanteras. Åtgärder måste vidtas för att bekämpa sexuella och psykologiska trakasserier på arbetsplatsen. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt kvinnor som tillhör etniska minoriteter och kvinnor med invandrarbakgrund.

Vi uppmanar medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att bekämpa och förbjuda våld i hemmet och sexuellt utnyttjande av barn.

Sexuell mångfald

Om Lissabonfördraget träder i kraft kommer EU:s stadga för de grundläggande rättigheterna att bli bindande för EU-institutionerna och medlemsstaterna i den mån de agerar inom ramen för EU-rätten. Detta innefattar förbud mot diskriminering på grund av sexuell läggning. På så vis

kommer EU än en gång att gå i främsta ledet i kampen för lika rättigheter för homosexuella, lesbiska, bisexuella och transsexuella personer. Mycket återstår dock att göra innan Gay Pride-marschen i Warszawa blir en gay-festival i stället för en protest. För att förse de sexuella minoriteterna med bättre instrument för att bekämpa diskriminering och visa att EU står på deras sida, måste förslaget till direktiv om lika behandling på marknaden för varor och tjänster, social trygghet, utbildning och hälsovård antas. De gröna kämpade hårt för detta direktiv och kommer att fortsätta denna kamp även i framtiden. Direktivet om likabehandling mellan män och kvinnor kommer också att ses över snart. De gröna vill att könsidentitet ska ingå bland de förbjudna grunderna för diskriminering. Ett officiellt erkännande och främjande från EU:s sida av Yogyakarta-principerna (en uppsättning principer om genomförandet av internationella människorättsliga normer om sexuell läggning och könsidentitet) skulle vara ett viktigt tecken på EU:s aktiva kamp för lika rättigheter för alla.

Vi kommer även att utöva påtryckningar på rådet så att det antar lagstiftning för att garantera att medlemstaterna tillämpar principen om ömsesidigt erkännande för par av samma kön, vare sig de är gifta eller lever i ett registrerat partnerskap.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning trädde i kraft 2008, vilket utgör en viktig milstolpe. De gröna uppmanar EU och medlemsstaterna att utan dröjsmål införliva konventionen i sina lagstiftningar och på så vis garantera tillgång till tjänster och icke-diskriminering för personer med funktionsnedsättning. Ett snabbt antagande av det tidigare nämnda EU-direktivet om likabehandling är en central aspekt i det här avseendet.

Utrikespolitik

Mänskliga rättigheter är en central faktor i kris- och konfliktförebyggande. De står i centrum för en modern säkerhets- och fredspolitik. Dagens människorättsliga kränkningar är trots allt morgondagens krig. Säkerhetspolitiken måste därför alltid vara en politik även för mänskliga rättigheter. När EU bidrar till att bekämpa våldsamma konflikter måste vi se till att inga överträdelser av de mänskliga rättigheterna sker, i syfte att förhindra att en ny spiral av konflikt och våld följer.

EU måste integrera de mänskliga rättigheterna i all utrikespolitik, även i handelspolitiken. EU bör agera mer beslutsamt på internationell nivå för att främja en fullständig efterlevnad av de internationella människorättsnormerna. EU bör arbeta för en "humanisering" av nationernas lagar, varigenom de mänskliga rättigheterna får företräde framför staternas suveränitet och världssamfundet blir bättre utrustat för att agera vid allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Ett fortsatt stöd för Internationella brottmålsdomstolen är ett bra exempel på denna strävan.

EU har redan infört en klausul om mänskliga rättigheter och demokrati i sina avtal med tredjeländer och inleder dialoger om mänskliga rättigheter. Alla EU:s avtal, även sektorsavtal, bör innehålla sådana klausuler. För närvarande gör man dock inte tillräckligt för att se till att dessa klausuler verkligen blir effektiva och övervakningen av framstegen på det människorättsliga området är otillräcklig. För att politiken ska bli verkligt effektiv krävs mer tydligt definierade mekanismer för genomförandet av klausulerna om mänskliga rättigheter och demokrati. Särskilt handlingsplanerna inom ramen för den europeiska grannskapspolitiken måste innehålla tydliga riktmärken och mål för att möjliggöra en effektiv utvärdering. EU måste mycket tydligt klargöra att utvecklingen av bistånds- och handelsförbindelser med grannländerna i stor utsträckning beror på framstegen med mänskliga rättigheter och demokrati. Kontrollen måste naturligtvis vara ännu strängare för länder som vill bli EU-medlemmar.

Slutsats

För att en verklig "kultur för mänskliga rättigheter" ska kunna skapas i EU krävs ett heltäckande system för att övervaka tillämpningen av dessa rättigheter. Systemet bör omfatta medlemstaterna, ministerrådet och även röra beslut som fattas inom ramen för det mellanstatliga samarbetet. Skyddet av de mänskliga och de grundläggande rättigheterna består inte bara i att formellt följa reglerna, utan handlar framför allt om att aktivt främja dessa rättigheter och ingripa när de kränks eller tillämpas på ett otillfredsställande sätt. Därför uppmantar De gröna den nya kommissionen, som kommer att inrättas 2009, att utse en kommissionsledamot med ansvar för mänskliga rättigheter istället för den nuvarande arbetsgruppen med kommissionsledamöter, där ansvaret vattnas ur.

Denna särskilda kommissionsledamot skulle ha ansvar för att kontrollera både medlemsstaterna och sina kolleger. Kommissionsledamoten bör inrätta ett system för att kommissionen snabbt ska kunna besvara enskilda klagomål. Han eller hon skulle uppmana kommissionen att ändra felaktig lagstiftning, som direktivet om återsändande och direktivet om lagring av personuppgifter, enligt vilket telekomföretag tvingas inkräkta på sina kunders personliga integritet. Den nya kommissionsledamoten bör även se till att skyddet av de mänskliga rättigheterna håller jämna steg med den nya tekniken: digitala rättigheter är medborgerliga rättigheter.

Om Lissabonfördraget träder i kraft kommer den höga representanten för utrikes- och säkerhetspolitiken även att vara vice ordförande för kommissionen. I denna egenskap kommer vice ordföranden att vara ansvarig inför Europaparlamentet. Detta utgör en tydlig förbättring av den parlamentariska kontrollen av EU:s yttre åtgärder. Utmaningen för parlamentet kommer att bestå i att se till att de mänskliga rättigheterna verkligen styr utrikespolitiken och att parlamentet blir mer delaktigt, till exempel i de människorättsliga dialogerna med tredjeländer. Detta gör det nödvändigt att inrätta ett fristående utskott för mänskliga rättigheter i Europaparlamentet, i stället för ett underutskott. I tider när de mänskliga rättigheterna riskerar att åsidosättas och kränkas till följd av den ökande rivaliteten mellan världsmakterna skulle det vara ett uppmuntrande tecken om EU förstärkte sin kapacitet att agera för att försvara de mänskliga rättigheterna.